

**Schoolondersteuningsprofielen
Plein013
2016**

Basisschool Armhoefse Akker

Rapport audit

School-Ondersteuningsprofiel IVO

Naam onderwijsvoorziening: Armhoefse Akker

Datum bezoek: 18 november, 2015

In opdracht van: Plein013

Rapporteur: Sicco Baas

Sardes, Utrecht

December 2015

Inleiding

Uw school¹ biedt ondersteuning aan leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Wanneer uw school tegen haar grenzen aanloopt, is er de mogelijkheid om de leerling en zijn of haar ouders² te verwijzen naar een andere school, bijvoorbeeld een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Scholen verschillen in de ondersteuning die zij (kunnen) bieden. Uit verwijsgedrag van scholen bijvoorbeeld blijkt dit heel duidelijk: een leerling waarbij de ene school tegen de grenzen van haar ondersteuning aanloopt, kan op een andere school zonder al te veel inspanning passend onderwijs krijgen. Soms is de reden makkelijk aanwijsbaar: een school in een gebouw met veel trappen en weinig ruimte is niet zomaar passend voor een leerling in een rolstoel. Maar meestal is het lastiger om aan te geven wanneer een leerling niet, en wanneer wel, op de school terecht kan.

Zowel voor de school zelf, als voor ouders en voor de bovenschoolse organisatie die het bovenschoolse netwerk van ondersteuningsvoorzieningen inricht (schoolbestuur, samenwerkingsverband po Plein013, regionaal netwerk Passend Onderwijs), is het van belang te weten waar de school staat voor wat betreft de ondersteuning en wat mogelijkheden zijn om de ondersteuning te versterken en eventueel uit te breiden.

Uw school maakt onderdeel uit van samenwerkingsverband Plein013. Van alle scholen van dit samenwerkingsverband is in najaar 2013 het ondersteuningsprofiel in kaart gebracht. We brengen de profielen nu, in 2015, opnieuw in kaart, op een vergelijkbare manier als in 2013. De inhoud van de rapportage is iets uitgebreid, en wat anders geordend dan de rapportage in 2013. Wij hopen hiermee de informatie nog beter leesbaar aan te bieden, zonder de vergelijkbaarheid met 2013 te verliezen.

Om het schoolprofiel in kaart te brengen verzamelen wij informatie op vijf domeinen:

1. de *diversiteit* van de leerlingenpopulatie van de school
2. de *ruimte voor verschillen* tussen leerlingen, die de manier van onderwijs geven op de school biedt
3. de beschikbaarheid van *extra voorzieningen* bij de school op de volgende vijf 'velden':
 - a. extra handen / omvang van de klassen
 - b. speciale onderwijsmaterialen
 - c. mogelijkheden van de ruimtelijke omgeving
 - d. expertise (teamexpertise en individuele expertise van leerkrachten/medewerkers)
 - e. samenwerking met (zorg)instanties buiten het onderwijs
4. de *borging* van de extra ondersteuning voor leerlingen in de organisatie van het onderwijs
5. de intensiteit en omvang van de *samenwerking* met anderen binnen het samenwerkingsverband Plein013, en in het bredere onderwijsveld

In termen van vraag en aanbod zou het eerste domein, de leerlingenpopulatie, gekarakteriseerd kunnen worden als de vraag. Aan die vraag komt de school tegemoet met haar aanbod, gekarakteriseerd op de domeinen 2 t/m 5.

Binnen het aanbod van de school heeft het tweede domein een andere status dan de domeinen 3, 4 en 5. De ruimte die de manier van onderwijsgeven biedt voor de verschillende onderwijsbehoeften (domein 2) vormt de basis van de mogelijkheden die de school kan bieden. Bijvoorbeeld inzet van extra voorzieningen (domein 3) heeft minder zin wanneer de school in haar manier van lesgeven heel beperkt om kan gaan met verschillen. Omdat het tweede domein een belangrijk aspect van het profiel is nemen we een korte toelichting op (zie kader).

¹ Waar in dit rapport korthedshalve staat 'school', wordt steeds bedoeld 'school of arrangement', waarbij een arrangement kan zijn een s(b)o, een talentklas of een andere vorm van door het swv georganiseerde ondersteuning.

² Waar in dit rapport korthedshalve staat 'ouders' wordt steeds bedoeld 'ouders of verzorgers'.

Toelichting op de ruimte voor verschillen in de manier van onderwijs bieden

De ruimte die onderwijs biedt aan verschillen tussen leerlingen wordt in belangrijke mate bepaald door het onderwijsconcept van de school. Meer specifiek: door de mate waarin de lesstof dan wel de individuele onderwijsbehoefte van de leerling uitgangspunt van het lesprogramma is. Dit kan worden gezien als een dimensie die loopt van methode-gestuurd naar leerling-gestuurd.

Aan het ene uiterste van die dimensie staan de scholen die bijna de volledige lestijd de methode als leidraad hanteren. Leerlingen die onvoldoende uit de weg kunnen met de standaardmethode krijgen herhalingsstof, extra instructie of verdiepingsstof – zoals die binnen de methode is gegeven. Het gemiddelde niveau en tempo van de standaardmethode is maatgevend. Scholen die dit concept welbewust hanteren zijn vaak van opvatting dat 'een leerling bij de groep houden' betekent dat de leerkracht zijn of haar uiterste best doet om de zwakkere leerling voor wat betreft zijn of haar prestaties zoveel mogelijk bij de gemiddelde groep aan te laten haken.

Het andere uiteinde van de dimensie wordt bezet door scholen die hun onderwijsconcept afstemmen op de leerlingen die op dat moment de klas vormen. De start ligt bij de individuele onderwijsbehoeften van leerlingen met hun individuele ontwikkelings- en leerlijnen. Het overzicht van die lijnen in de groep geeft mogelijkheid tot het bundelen van de leerlijnen waar deze (bijna) samenvallen. De instructieplanning wordt afgestemd op deze gebundelde leerlijnen. De werkvormen in de groep zijn vaak heterogeen, waardoor 'een leerling bij de groep houden' hier een gelijke betekenis heeft voor elke leerling. Bij een dergelijk concept worden veelal ook standaardmethoden en methode-gebonden toetsen gebruikt, maar dan als middel zonder dat zij direct het didactisch en pedagogisch handelen sturen.

Alle scholen hebben te maken met verschillen tussen kinderen. Relevant voor Passend Onderwijs zijn verschillen tussen leerlingen op het gebied van:

- leercompetenties
- leerstijlen
- gedragscompetenties
- gedragsstijlen
- culturele achtergronden
- gezinsachtergronden

Van een extra vergroting van de range van onderwijsbehoeften in een klas is sprake bij combinatieklassen.

Leerkrachten op scholen die vooral methode-gestuurd werken, rekken naarmate er meer verschillende kinderen in hun klas zitten, de mogelijkheden van hun onderwijsaanbod steeds verder op.

Manieren om binnen het methode-gestuurde concept onderwijs te bieden aan leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften zijn o.a.:

- het groeperen van handelingsplannen;
- het werken in niveaugroepen;
- zelfstandig werken;
- vergroting van de expertise van de leerkracht;
- incidentele toepassing van vormen van leren in heterogene groepen;
- de keuze van methodes die heel veel ruimte bieden voor gedifferentieerd werken.

Omdat het uitgangspunt van de les bepaald is door de centrale aanpak van de methode, betekent elke nieuwe onderwijsbehoefte een extra aanpassing bij die aanpak. Wanneer veel aanpassingen nodig zijn, beleeft de leerkracht dit vaak als een stapeling van taken, en daarmee als een toenemende belasting. Soms uit zich dit door de behoefte van de leerkracht aan steeds meer orde en rust in de klas, om de controle te kunnen houden over alle verschillende activiteiten die gelijktijdig plaatsvinden. Met het toenemen van de organisatorische belasting van de leerkracht, blijft er minder tijd en energie over voor het ter plekke inspelen op specifieke behoeften van leerlingen op het moment dat die zich aandienen.

Het methode-gestuurde onderwijsconcept is begrensd in haar capaciteit om kinderen met andere onderwijsbehoeften op te nemen.

De informatie voor dit school-ondersteuningsprofiel is verzameld door middel van

- een beperkt documentatie-onderzoek (organisatie en kengetallen school)
- een interview met sleutelfiguren uit de school (minimaal de directeur, een intern begeleider, een leerkracht en een ouder) - aanwezig waren:
 - Mw. Yolanda van Gageldonk (dir.)
 - Mw. Monique Melief (IB bb)
 - Mw. Anske Wolfs (IB ob)
 - Mw. Joël van Raak (ouder)
 - Mw. Guusje van Dongen (consulent)
- observaties bij enkele lessen: gr. 1/2-werkles, gr. 3-instructie VLL, gr. 5/6-zelfst. werken
- een teamgesprek - aanwezig waren: het volledige team

Het interview en de observaties richtten zich vooral op *de stand van zaken*, op hoe in de praktijk van nu de lessen gegeven worden, en wat de mogelijkheden zijn voor leerlingen die een ongewone ondersteuningsbehoefte hebben.

Het teamgesprek is gevoerd aan de hand van een aantal stellingen en uitspraken. De focus van het gesprek ligt bij de *opvattingen en ambities* van de gespreksdeelnemers als het gaat om het bieden van onderwijs aan leerlingen met een verschillende onderwijsbehoeften.

Het beeld van de stand van zaken (interview en observaties) en de opvattingen en ambities (teamgesprek) vullen elkaar aan.

De profielsamenvatting die hierna volgt geeft een overzicht over alle opbrengsten, samengevat door de rapporteur in een weging ten opzichte van andere scholen van dezelfde schoolsoort. Waar mogelijk is de vergelijking gemaakt met het gemiddelde van de Nederlandse scholen zoals die uit statistisch overzicht en onderzoek bekend is. In aanvulling daarop profileren wij de school op basis van onze ervaring met audits op honderden scholen. Vanuit het streven om de betrouwbaarheid van de profilering zo hoog mogelijk te stellen, is de profilering bovendien getoetst aan onderling afstemming tussen de auditoren die de scholen van Plein013 bezochten.

Na de profielsamenvatting staat in de *bijlage: opbrengsten interview* de belangrijkste informatie zoals die is aangereikt door de geïnterviewden, aangevuld met informatie uit het dataformulier.

Beide onderdelen, de *profielsamenvatting* en de *opbrengsten interview*, volgen de indeling in de vijf domeinen, zodat u de informatie eenvoudig aan elkaar kunt koppelen.

Wij wijzen er op dat de informatieverzameling veelzijdig en uitgebreid is geweest, maar niet alle informatie van alle leerkrachten betrof, en bovendien beperkt is door het karakter van een momentopname.

Profielsamenvatting: positie van de school, grenzen en groeimogelijkheden

Korte impressie van de school:

In de Tilburgse wijk Armhoefse Akkers is basisschool Armhoefse Akker de enige basisschool. De wijk is een typische jaren-30-wijk, die tegen de binnenstad aanligt én direct grenst aan het buitengebied Moerenburg. De wijk is in de jaren twintig en dertig gebouwd. Sindsdien is er niet veel veranderd. De bewoners zijn over het algemeen hoog opgeleid en tweeverdieners.

In 1976 is basisschool Armhoefse Akker ontstaan, uit een fusie van de kleuterschool en de meisjes- en jongensschool.

De school wordt bezocht door ruim 366 leerlingen, verdeeld over 14 groepen met in totaal 24 leerkrachten, waaronder twee intern begeleiders, een vakleerkracht muziek en een onderwijsassistent.

De school staat bekend als een kwalitatief goede school met veel structuur, orde en rust.

Armhoefse Akker is een van de vijf scholen van Stichting Katholiek Onderwijs Tilburg Zuid/Oost (SKOTZO).

Domein 1: Diversiteit van de leerlingenpopulatie

Domein 1. Kijkend naar de bevroagde aspecten van *de leerlingenpopulatie* is de populatie van de school ten opzichte van ten opzichte van andere scholen in Nederland

- ☒ meer homogeen
- ☐ vergelijkbaar
- ☐ meer heterogeen

Domein 2: Ruimte voor verschillen

In het volgende schema wordt het onderwijsconcept van Armhoefse Akker weergegeven in de relatie tussen de mate waarin de lesmethode sturend is en de mate waarin diversiteit van leerlingen opgevangen kan worden.

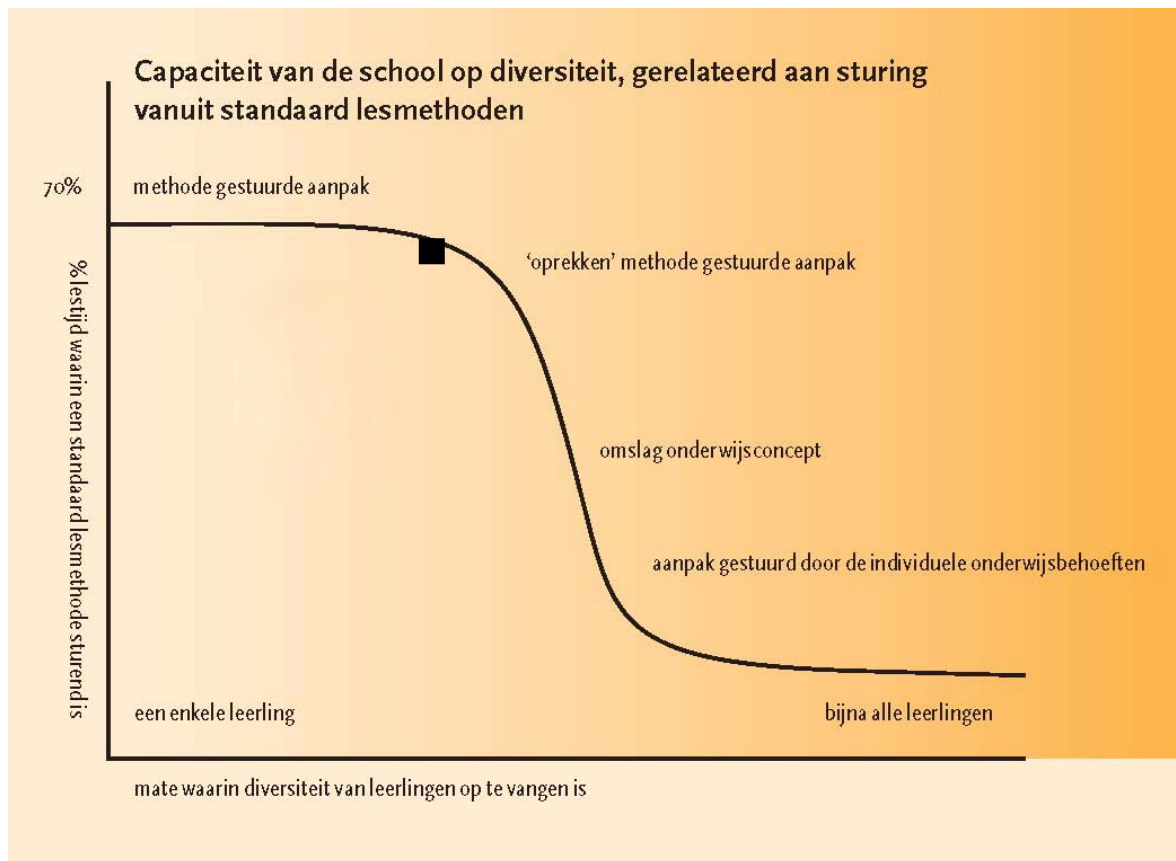
De gebogen lijn geeft van links naar rechts een mogelijk model van de ontwikkeling van een onderwijsconcept, startend bij het leerstofjaarklassensysteem met een strakke hantering van standaardmethoden. Via het oprekken van de methode-gestuurde aanpak toont het model een omslag in de aanpak naar het starten van de lesinhoud bij de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen in de klas.

Let wel: de richting van links naar rechts geeft alleen een wenselijke richting aan wanneer:

- De school meer ruimte wil bieden aan de bestaande diversiteit onder de leerlingen.
- De school meer leerlingen met speciale onderwijsbehoeften onderwijs wil kunnen bieden.
- De leerlingenpopulatie van de school steeds meer divers wordt.

Scholen bevinden zich ergens op de gebogen lijn.

Armhoefse Akker bevindt zich op positie ■

Domein 2. De antwoorden op de vragen over de manier van onderwijzen en het *omgaan met verschillen* geven het beeld van een school die

- ☐ basisondersteuning biedt aan leerlingen (passend bij een netwerkschool)
- ☒ enige extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ veel extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
 - ☐ mede door een duidelijke aanpak, gedragen door het volledige team (passend bij een brede ondersteuningsschool)

Domein 3: De vijf velden van voorzieningen

Domein 3. De school heeft meer dan de fundamentele *voorzieningen* voor wat betreft

- ☐ extra 'handen' in de klas, te weten: indien aangekruist toelichten
- ☐ onderwijsmaterialen
- ☐ de ruimtelijke omgeving
- ☐ specialistische expertise
- ☐ contacten met externe relaties

Deze beschikbaarheid van voorzieningen past bij een netwerkschool.

Er zijn twee ondersteuningsgroepen gevormd, te weten een groep voor de meer- en hoogbegaafdere leerlingen en een groep voor leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben.

Domein 4: Borging

Domein 4. De borging in de organisatie van de extra ondersteuning voor leerlingen gebeurt

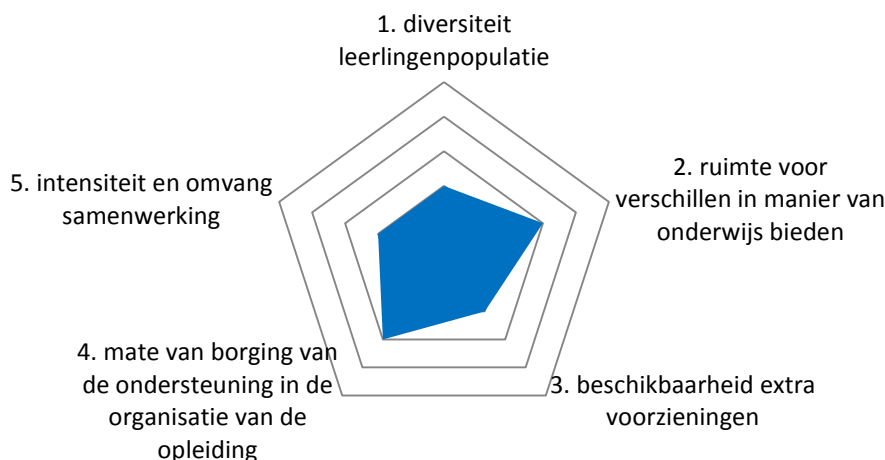
- ☐ op alle gevraagde aspecten overwegend planmatig (passend bij een smalle ondersteuningsschool, een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☒ op de meeste gevraagde aspecten planmatig, op enkele niet (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ op enkele gevraagde aspecten planmatig, op de meeste niet (passend bij een netwerkschool)
- ☐ op geen enkele van de gevraagde aspecten planmatig

Domein 5: Samenwerking binnen het onderwijs

Domein 5. De samenwerking met onderwijspartners binnen en buiten Plein013 is

- ☐ intensief, in een stevig netwerk met veel partners (passend bij een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☐ intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- ☐ matig intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een netwerkschool plus)
- ☒ beperkt (passend bij een netwerkschool)

Het ondersteuningsprofiel in één oogopslag

Over het geheel genomen is Armhoefse Akker te karakteriseren als een **netwerkschool**. In bovenstaande domeinen wordt af en toe gesproken over netwerkschool-plus, echter deze categorie is er niet. Wanneer deze er wel zou dit goed bij de school passen. Nu zit zij tegen smalle ondersteuningsschool aan.

Er zijn verbanden tussen de vijf onderdelen van het ondersteuningsprofiel. De diversiteit van de leerlingenpopulatie(1) zegt iets over de noodzaak van omgaan met verschillen (2). De effectiviteit van extra voorzieningen (3) hangt samen met het onderwijsconcept (2). Enzovoort.

Elk van de vijf onderdelen van het profiel is weergegeven op een vijfpuntschaal in een van de punten van bovenstaande vijfhoek: van beperkt (dicht bij het centrum van de vijfhoek) tot ruim (aan de buitenrand van de vijfhoek). Deze visualisatie is bedoeld als 'radar' voor opvallende kenmerken van het profiel; er is geen 'wenselijke' vorm.

Dit profiel geeft een beeld van de situatie op basis van documenten, het interview, de waarnemingen tijdens de observaties, en de informatie die bij het teamgesprek naar boven kwam.

Een korte toelichting, per domein, op de plaatsing in de grafiek vullen wij voor domein 2 tot en met 5 aan met een suggestie voor verdere ontwikkeling, voor *het geval dat* verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is. Dit laatste zeggen wij met nadruk, wij hebben geen opvatting over die wenselijkheid.

1. Over de diversiteit van de leerlingenpopulatie.

Hierbij kijken wij naar een combinatie van achtergrondkenmerken van leerlingen, en kenmerken van leren en gedrag.

Toelichting op de profilering:

De ouderpopulatie is over het algemeen hoogopgeleid, hetgeen niet betekent dat er geen grote niveau verschillen zijn. De IB-ers geven aan dat de aandacht en de inhoud van het aanbod verdeeld moet worden over alle niveaus.

2. Over de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept.

Dit gaat over de manier van lesgeven in de groep. Belangrijk zijn onder meer de wijze waarop de les is ingericht, de diversiteit in het lesmateriaal, en de mate van dialoog of interactie tussen leerkracht en leerling, en tussen leerlingen onderling.

Toelichting op de profilering:

De wijze van lesgeven is hoofdzakelijk frontaal klassikaal met ondersteuning van het DI-model en aspecten van coöperatieve werkvormen. In de klas zitten de leerlingen in groepen van 4 tot 6 leerlingen en er wordt gewerkt met een weektaak. Deze weektaak is afgestemd op de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling. De ondersteuningsgroepen werken goed en zijn motiverend voor de meeste leerlingen. De ondersteuningsbehoefte van de populatie maakt dat de school heeft gekozen voor deze constructie.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

De school ontwikkelt zich naar behoefte van de populatie, dit is een natuurlijk proces. De inzet van het team is hoog om leerlingen voor de school te behouden. De investering hiervoor is groot, dit wordt als vanzelfsprekend ervaren.

3. *Over de beschikbaarheid van extra voorzieningen.*

Extra voorzieningen zijn: extra 'handen' in de klas (of klassenverkleining), extra onderwijsmaterialen, extra mogelijkheden in de ruimtelijke omgeving, specialistische expertise, en samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

De beschikbaarheid van extra voorzieningen is minimaal. Er functioneert een consulent van Plein 013 en voor bijna 7 uur per week een onderwijsassistent. Verder heeft de school, zoals eerder genoemd, extra ondersteuningsgroepen.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

De school zou graag meer extra handen in de klas willen inzetten, echter hier is onvoldoende budget voor.

4. *Borging van de ondersteuning in de organisatie van de school.*

Van stevige borging is sprake wanneer er beleid, leerlingvolgsystemen, procedures en afspraken zijn, die voor alle betrokkenen helder zijn en door alle teamleden worden toegepast. Een heldere, consistent toegepaste taakverdeling is onderdeel van de borging.

Toelichting op de profilering:

De ondersteuning, met name IB en onderwijs assistentie, is een structureel onderdeel van het totale schoolbeleid.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Niet van toepassing

5. *Over de intensiteit en omvang van de samenwerking.*

Gekeken wordt naar de mate waarin de begeleiding van de leerling binnen het onderwijs wordt afgestemd met die van de verschillende partners buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

De school doet veel dingen zelf en zoekt naar behoefte samenwerking met andere organisaties. Over het algemeen is deze samenwerking functioneel en naar tevredenheid.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

De samenwerking met de voor- en vroegschoolse organisaties is opgestart.

Samenvatting opvattingen en ambities van het team gericht op het omgaan met leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben:

Het team van Armhoefse Akker toont voor alle leerlingen een stevige inzet en voor de leerlingen die dat nodig hebben doet zij er nog een schepje bovenop. Passend Onderwijs is volgens hen eigenlijk gewoon goed onderwijs en dat is altijd al hun verantwoordelijkheid geweest. Hoog in het vaandel staat dat er uit de kinderen gehaald moet worden wat erin zit en dat verwijzing naar een ander onderwijs-arrangement, zoals SBO een uitzondering moet zijn. Verder is in het aanbod de methode leidend en wordt er middels het DI-model gedifferentieerd.

Bijlage: Opbrengsten interview

Domein 1: de diversiteit van de leerlingenpopulatie:

De leerlingen op de school verschillen in hun achtergrond v.w.b.:

- *opleidingsniveau van de ouders, sociaaleconomische achtergrond:*

- ☒ weinig, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische achtergrond is over het algemeen
- ☐ laag
- ☐ gemiddeld
- ☒ hoog
- ☐ matig
- ☐ sterk

Toelichting:

De ouderpopulatie is over het algemeen hoog opgeleid en kritisch naar school en leerkrachten. Dit betekent dat de betrokkenheid op het eigen kind groot is en dat het belang van de groep of de school wel eens wat uit het oog verloren wordt. Team en management staat stevig in de schoenen en houdt vast aan haar rol, nl. de onderwijsgevende professional. Het lijkt erop dat er een lichte verschuiving naar wat minder hoog opgeleide ouders plaatsvindt. Aangegeven wordt dat ouders ook voor Armhoefse Akker kiezen, omdat het een redelijk traditionele school is met duidelijke regels en afspraken, waar goed, degelijk onderwijs wordt gegeven.

- *thuis taal:*

- ☒ weinig
- ☐ matig
- ☐ sterk

Toelichting:

Hoofdzakelijk Nederlandstalig

- *culturele achtergrond*

- ☒ weinig
- ☐ matig
- ☐ sterk

Toelichting:

De culturele achtergrond is hoofdzakelijk Nederlands, enkele leerlingen hebben een andere culturele achtergrond.

De leerlingen op de school verschillen v.w.b.:

- *niveau van leren*

☐	weinig
☐	matig
☒	sterk

Toelichting:

Aangegeven wordt dat de niveauverschillen groot zijn. Als voorbeeld worden toets scores TL van een groep gegeven, van de 23 leerlingen scoren er een stuk of 10 een 1 (A) en ongeveer 15 leerlingen een 4 of 5 (D / E). De school werkt met het DI-model en weektaken op niveau.

- *leerstijlen*

☒	weinig
☐	matig
☐	sterk

Toelichting:

Bij leerlingen die een specifieke extra ondersteuningsbehoefte hebben wordt hier rekening mee gehouden. De school heeft geïnvesteerd in een ondersteuningsgroep voor leerlingen die extra instructie/leertijd nodig hebben en er is een woensdagochtend per maand een ondersteuningsgroep voor leerlingen die meer aankunnen (meer- of hoger begaafd). Een gespecialiseerde leerkracht geeft hier les.

Hoeveel leerlingen hebben

- *speciale behoeften in het verwerken van informatie*

☐	weinig (minder dan 20 %)
☐	een matig aantal (20 tot 40 %)
☒	veel (meer dan 40%)

Toelichting:

Vooraf waar het gaat om instructie behoefte is er veel ondersteuning nodig. Een fors aantal leerlingen heeft behoefte aan verlengde instructie, met name voor de basisvaardigheden, zoals taal en rekenen & wiskunde.

- *speciale behoeften in het gedrag, in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang)*

☒	weinig (minder dan 20 %)
☐	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40 %)

Toelichting:

Gedragsproblematiek waarbij begrenzing van het gedrag nodig is komt weinig voor en is eigenlijk op de school geen specifiek aandachtspunt. Wel heeft een groot deel van de populatie te kampen met concentratie problemen.

Domein 2: de ruimte die de manier van lesgeven biedt voor speciale ondersteuningsbehoeften,

Tijdens het interview is gevraagd de manier van lesgeven te plaatsen op een aantal dimensies.

Karakteriseer het onderwijs op de school op de onderstaande dimensies. Een '1' betekent sterk in de richting van de eerste pool en een '4' sterk in de richting van het tweede uiterste.

	1	2	3	4	
overdragen van kennis	☐	☒	☐	☐	zelf ontdekken
kennis verwerven	☐	☒	☐	☐	werken met kennis
klassikaal leren	☐	☒	☐	☐	individueel en groepjes-leren
sturing van het leren door de leerkracht	☒	☐	☐	☐	leerlingen sturen eigen leren
alle leerlingen op basisniveau brengen	☐	☐	☒	☐	het maximale uit elke leerling halen
leerstof bepaalt leerweg	☐	☒	☐	☐	beginsituatie leerling bepaalt leerweg
nadruk op gestructureerde opdrachten	☐	☒	☐	☐	nadruk op vrije opdrachten
gelijke normering prestaties	☐	☒	☐	☐	beoordeling t.o.v. eerdere eigen prestaties
beoordeling door leerkracht	☒	☐	☐	☐	zelfbeoordeling door leerling
evaluatie onderwijs door leerkracht	☒	☐	☐	☐	evaluatie samen met leerlingen

Toelichting:

- Het klassikaal leren verschuift voorzichtig naar individueel en in groepjes leren
- Gestructureerde opdrachten vanuit de methodes, maar de meer vrije opdrachten worden ook ingezet.

De school heeft geïnvesteerd in een ondersteuningsgroep voor leerlingen die extra instructie/leertijd nodig hebben en ook voor Iln die meer- of hoger begaafd zijn. In de laatste groep zitten ruim 25 leerlingen waarvan de plaatsing wordt bepaald door leerkracht in samenspraak met IB. Eén keer per maand vinden deze lessen plaats onder leiding van een 'eigen' gespecialiseerde leerkracht

Hoe wordt binnen de school met speciale onderwijsbehoeften omgegaan?

Reactie op speciale onderwijsbehoeften

- ☐ vooral met individuele aandacht, buiten de groep
- ☒ vooral met individuele aandacht, in dezelfde ruimte, maar apart van de groep
- ☒ vooral met groepsaandacht in homogene subgroepen
- ☒ vooral met individuele aandacht geïntegreerd in de groepsaanpak

Toelichting:

Er wordt gewerkt met het DI-model en extra ondersteuning door leerkracht en/of onderwijsassistent wordt vooral, verspreid over alle groepen, voor rekenen, lees- en taalondersteuning en begrijpend lezen ingezet.

Differentieert de onderwijsaanpak van de school voor verschillen op leerstijlen van leerlingen (reproductiegericht, ervaringsgericht, betekenisgericht, oplossingsgericht)?

- ☐ ja, dat is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school
- ☒ incidenteel, als een leerling opvalt op leerstijl – of incidenteel, door enkele leerkrachten
- ☐ nee, niet of nauwelijks

Toelichting:

Voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte wordt ook gekeken naar de leerstijl om zo op maat mogelijk de lesstof aan te bieden. Verder is er de ondersteuningsklas voor meer- en hoger begaafde leerlingen, ook hier wordt uiteraard rekening gehouden met de leerstijl.

Hoe zijn groepen/klassen ingedeeld (welke leerjaren worden gemengd, wat is de omvang van de groepen en de bezetting met leerkrachten)?

Op Armhoefse Akker wordt gewerkt volgens het leerstof jaarklassensysteem, alleen groepen 1/ 2, 4 / 5 en 6 / 7 zijn combinatiegroepen. De twee groepen 8 bevinden zich op een dislocatie in de directe omgeving van de school.

De groepsverdeling is als volgt: 4 groepen 1/2, 2 groepen 3 en 8, één groep 4, 5, 6 en 7 en combinatiegroepen 4/5 en 6/7.

Karakterisering van het onderwijs op de school.

Hoe groot is naar uw inschatting:

het percentage leerkrachten dat in de kerndoelen en leerlijnen (minimaal van het eigen leerjaar) beheerst (parate kennis): 70 %

het percentage leerkrachten dat in staat is didactisch maatwerk te leveren voor leerlingen: 60 %

het percentage leerkrachten dat in staat is pedagogisch maatwerk te leveren voor leerlingen: 85 %

het percentage leerkrachten dat initiatief neemt tot dialoog met de leerling om het lesaanbod af te stemmen op de ondersteuningsbehoefte van de leerling: didactisch 50 % en sociaal emotioneel 80 %

Toelichting:

Met leerlingen is er nog weinig dialoog over leerdoelen, hoe de leerling het beste leert en hoe de leraar de didactische werkvormen hierop aan kan passen. Het voeren van dit soort 'doelgesprekken' is in ontwikkeling.

Gesprekken met leerlingen over het welbevinden e.d. vinden vaker plaats.

de mate waarin de begeleiding een individuele aanpak is dan wel een teamaanpak

- ☐ vooral individuele aanpak van leerkrachten
- ☐ aanpak gedeeld door enkele leerkrachten
- ☒ teamaanpak

Toelichting:

De totale ondersteuningsstructuur is ingepast in het structurele schoolbeleid. Opgemerkt moet wel dat de ondersteuningsmiddelen van het Plein 013 vooral voor extra ondersteuning en de ondersteuningsgroepen worden gebruikt. Dit zijn geen structurele middelen.

de mate waarin (ouders en) leerling betrokken worden bij de manier van lesgeven

☐	niet of nauwelijks
☒	soms
☐	vaak

Toelichting:

Nu nog vooral de ouders wanneer het betrekking heeft op leerlingen met een speciale ondersteuningsbehoefte. De school informeert ouders wel steeds meer in algemene zin over de wijze van lesgeven.

Teamexpertise

*Op welke onderwerpen is er sprake van teamexpertise (expertise die gedeeld wordt door **alle** leden van het team, en die door **alle** leden van het team in samenwerking in praktijk gebracht wordt)? Voorbeelden zijn teamexpertise op bepaalde didactische of gedragsmatige aanpakken, of teamexpertise in het betrekken van ouders en leerlingen bij de bepaling van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.*

Teamexpertise is er hoofdzakelijk op het gebied van hantering van het DI-model en de inzet van coöperatieve werkvormen. In de nabije toekomst zal er meer aandacht aan gedragsbeïnvloeding worden besteed.

Domein 3: de beschikbaarheid van extra voorzieningen

op de leslocatie:

- Extra begeleiding
 - **in** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

In de groepen 1/2 zijn geen extra handen beschikbaar, in de groepen 3 t/m 8 is de onderwijsassistent actief. Deze werkt vooral met kleine groepen leerlingen aan de basisvaardigheden. Ook vindt extra ondersteuning plaats dmv van een ambulante leerkracht, zodat de eigen leerkracht de kinderen met een ondersteuningsbehoefte kan begeleiden in een kleinere groep.

De school heeft dit jaar de beschikking over studenten die een LIO-stage lopen. De inzet hiervan vindt plaats in groepen 4 t/m 8.

- **buiten** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

Doordat de extra ondersteuning vooral aan kleine groepen wordt gegeven gebeurt dit vaak buiten de groep.

Te gebruiken afkortingen voor functionarissen:

(Lkr. = leerkracht, Vlkr. = vakleerkracht, OA = onderwijsassistent, RT = remedial teacher, AB = ambulante begeleider, OU = ouder/verzorger, LIO = leerkracht in opleiding, ST = stagiaire)

Groep	Functionaris(sen)	Aantal uren per week	Aantal betrokken lln.
1-2AL			
1-2DH			
1-2J			
1-2			
3	oa	0.45	2 rekengroep
3	oa	0.45	4 leesgroep
4	oa	1.15	2 leesgroep en rekenen
4/5	Lio	11	Hele groep
5	oa	0.45 0.45 0.45 0.15 0,30	3 leesgroep 3 rekenen 2 spelling 2 socio emo BL
6	oa	0.45	2 leesgroep
6/7	Lio	11	Hele groep
7	oa	0.30 0.45	2 spelling 3 BL
8	oa	0,45 0,45 0,45	2 leesgroep 5 rekenen 4 spelling
8	Lio	11	Hele groep

Opmerkingen:

Met het ondersteuningsbudget hoopt de school meer 'handen in de klas' te kunnen genereren.

Groep 4 tot en met 8: Eens in de maand op woensdag is er extra begeleiding en aandacht voor onze (25) leerlingen met een grote voorsprong. Zij worden dan begeleid door de leerkracht- coördinator meer/ hoogbegaafdheid.

De muzikale leerkracht is 1x in de week een ochtend op school, zodat de leerkracht met een combi klas de handen vrij heeft om een kleinere groep te kunnen begeleiden.

- *Speciale onderwijs/werkmaterialen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften beschikbaar binnen de school:*

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale didactische kenmerken

- alternatieve methodes, nl. Spaans, DMT map, breinrakers, sudoku, denkwerk, ei van columbus, wiskids, maatwerk rekenen
- gericht op zelfredzaamheid, nl. Kinderen met aandacht en werkhoudingsproblemen (K Timmermans), Praat en teken
- gericht op auditieve informatieverwerking, nl. digitale toetsen cito, Kurzweill, nieuwsbegrip XL, map fonemisch bewustzijn CPS, speciale spellingbegeleiding, spelling spiekboek, DMT map.
- gericht op visuele informatieverwerking, nl. map fonemisch bewustzijn CPS, speciale spellingbegeleiding, spelling spiekboek, DMT map.
- uitgaand van sterk eigen probleemoplossend vermogen, nl. Kids skills
- anders, nl materialenlijst hoogbegaafdheid

Inhoud mappen materialen meer- en hoogbegaafdheid, welke ingezet kunnen worden als verrijkmateriaal in de groepen bij stap 1 van het stappenplan.

Groep 3	Groep 4	Groep 5	Groep 6	Groep 7	Groep 8
Stenvert Taalmeesters	Stenvert Taalmeesters	Stenvert Taalmeesters	Stenvert Taalmeesters	Stenvert WW spelling 1	Stenvert Woordkeus
Stenvert Leesmeesters	Stenvert Leesmeesters	Stenvert Leesmeesters	Stenvert Leesmeesters	Stenvert Woordkeus A	Stenvert Rekenmeesters
Stenvert rekenmeesters	Stenvert rekenmeesters	Stenvert rekenmeesters	Stenvert rekenmeesters	Stenvert Rekenmeesters	Stenvert Taalmeesters
Denkwerk deel 1	Denkwerk deel 2	WizKids	WizKids	Stenvert Taalmeesters	Stenvert WW spelling 2
WizFun	WizFun	Denkwerk deel 2	Woordenschat Fase 5	Wizz Smart	Wizz Smart
Woordenschat Fase 1	Woordenschat Fase 3	Woordenschat Fase 4	Leeskrakers 1	Woordenschat Fase 6	Woordenschat XXL
Woordenschat Fase 2	Leeskrakers Mini	Leeskrakers 1	32 breinkrakers	Leeskrakers 2	Leeskrakers 2
Leeskrakers Mini	Logische breinbrekers S	Logische breinbrekers M	Cryptologisch 1	32 breinkrakers	Breinkrakers
Logische breinbrekers S		32 breinkrakers	Logische breinbrekers M	Cryptologisch II	Cryptologisch II
Taalspel		Cryptologisch 1	Denkwerk Super deel 1 en 3	Breinbrekers XXL	Breinbrekers XXL
Woordspel		Denkwerk Super deel 1 en 3	Denkwerk Deel 1 en 2	Breinbrekers Large	Breinbrekers Large
		Denkwerk Deel 1 en 2	Sterrenwerk Engels 1 t/m 6	Denkwerk Super Deel 2 en 4	Denkwerk Super Deel 2 en 4
				Denkwerk Deel 3 en 4	Denkwerk Deel 3 en 4
				Sterrenwerk Engels 1 t/m 6	Sterrenwerk Engels 1 t/m 6

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale pedagogisch/psychologische kenmerken

Onderwijsmaterialen ondersteunend bij:

- methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, nl. Doos vol gevoelens, Huis vol gevoelens en axen, Meidenvenijn, Kids Skills / Ik ben trots op je!, pestprotocol, Babbelspel, Handleiding voor jezelf, Kinderen en faalangst, Energize, Helpende gedachten, Opgeklukkerd! Teken je gesprek over gedrag.
- begrenzing van het gedrag, nl. survivalgidsen: ADHD. Weet jij wat ADHD is? Weet jij wat autisme is? Weet jij wat het is om anders te zijn? Wiebelen en friemelen.
- uitdaging tot alertheid en activiteit, nl. Studdy buddy, gehoorbeschermers, tangles, time timers
- het ervaren van successen en het ontvangen van beloningen, nl. kids skills, helpende gedachten

- begrip voor sociale interactie (met de volwassenen en de leeftijdsgenoten in de eigen omgeving), nl. handleiding voor jezelf; survivalgids: ADHD, dyslexie, dyscalculie, autisme, echtscheiding; hulpwaaiers: ADHD, , dyslexie, dyscalculie, autisme in de klas, coachen van kinderen
- Veel van genoemde materialen zijn multi inzetbaar.

Aanpassingsvermogen aan kindspecifieke fysieke belemmeringen (in aanvulling op de didactische materialen)

- Balkussen

- *Ruimtelijke voorzieningen, in en rond de school*

aparte extra ruimtes voor didactische begeleiding

Er is een lokaal voor extra ondersteuning, verder zijn er diverse kantoorruimtes waar af en toe door en met leerlingen wordt gewerkt.

Op de eerste verdieping zijn nissen in de hal, hier staan PC's en zijn leerlingen geregeld zelfstandig aan het werk.

aparte extra ruimtes voor bewegingsbehoeften

Niet van toepassing

aparte extra ruimtes voor verzorging / rust

Niet van toepassing

buitenruimten

Een 'normaal' schoolplein dat eigenlijk te klein is, daarom vinden de pauzes in twee 'shifts' plaats.

- *Specialistische expertise op hbo/wo-niveau*

<i>binnen de school zelf beschikbaar</i>	<i>buiten de school snel toegankelijk</i>	
	x	visuele beperkingen
	x	auditieve beperkingen
	x	spraak/taal belemmeringen
x		cognitieve beperkingen
	x	motorische beperkingen
x		beperkingen door langdurige ziekte
	x	Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
	x	ADHD
	x	dyslexie
	x	overige psychiatrische aandoeningen
	x	gedragsproblemen
	x	onderwijsachterstanden andere culturen
x		anders, nl. Hoogbegaafdheid.

Toelichting:

- Voor beperkingen door langdurige ziekte heeft de school enige ervaringsdeskundigheid
- Een van de IBers is opgeleid als RT-er en is afgestudeerd pedagoog (MO-akte pedagogiek)
- Een IBER heeft 'Master SEN'.

Samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

	<i>nooit</i>	<i>soms</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>
SMW			x	
Bureau Jeugdzorg		x		
GGD			x	
GGZ		x		
MEE	x			
(Kinder)ziekenhuis		x		
Revalidatiekliniek	x			
Justitiële inrichting	x			
Gemeente, leerplicht		x		
Politie		x		
anders, nl. ...				

Toelichting:

De samenwerking met de PSZ krijgt steeds meer vorm. Veel leerlingen hebben in de voorschool ervaring opgedaan in kinderdagverblijven, o.a. van Kinderstad. Samenwerking om te komen tot het ontwikkelen van een goede overdracht, zowel warm als koud is in ontwikkeling.

Domein 4: de borging van de extra ondersteuning in de organisatie van de school

- *het 'eigenaarschap' van de extra ondersteuning: wie is verantwoordelijk voor een goed verloop van het onderwijsleerproces van de leerling met speciale ondersteuningsbehoeften?*

Dit eigenaarschap ligt bij de leerkracht, deze is verantwoordelijk voor het welbevinden en de ontwikkeling van zijn/haar leerlingen. Uiteraard gaat dit in samenwerking met IB, consultant en management.

- *de plaats van de extra ondersteuning binnen het beleid van de school*

Zoals al eerder beschreven is de extra ondersteuning ingebed in het totale schoolbeleid. IB – ers coördineren hierbij de ondersteuningsstructuur. De middelen voor extra ondersteuning komen van Plein 013, dit betekent dat deze niet structureel zijn.

- *volgsystemen voor de didactische voortgang, en voor de sociaal-emotionele voortgang*

Armhoefse Akker gebruikt het Cito-LOVS in combinatie met ParnasSys. Voor sociaal emotionele ontwikkeling wordt de SAQI en een KIJK (groepen 1/2) gebruikt.

- *planmatige aanpak van de extra ondersteuning: signalering, besprekingen, evaluaties, overdrachten e.d. (bijvoorbeeld a.d.h.v. de één-zorgroute)*

Uitvoering van de ondersteuningsstructuur gaat planmatig en is beschreven in het ondersteuningsplan.

- *aanwezigheid van protocollen (dyslexie, dyscalculie, medische begeleiding zoals bijv. bij suikerziekte, pesten)*

Standaardprotocollen zoals, dyslexie, dyscalculie en het protocol medisch handelen zijn op school aanwezig en worden toegepast wanneer noodzakelijk. Verder is er natuurlijk een anti-pest-protocol en het protocol Hoogbegaafdheid.

- *wat is de rol van de ouders en de mate van betrokkenheid bij:*
 - *het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling*
 - *het bepalen van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*

Meestal is het zo dat de school de onderwijsbehoefte met de daarbij behorende begeleiding en uitvoering vaststelt. Daarna wordt dit met ouders afgestemd of dit de juiste manier van werken is en indien nodig en mogelijk, aangepast.

Evaluatie van de extra begeleiding gebeurt vooral op schoolniveau en wordt afgestemd met de ouders.

Domein 5: de intensiteit en omvang van de samenwerking met anderen in het onderwijs

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen waarmee de school haar voedingsgebied deelt? Kent de school de andere scholen, bijvoorbeeld hoe de andere scholen omgaan met extra ondersteuning en hoe zij omgaan met verschillen?*

Armhoefse Akker is de enige school in de wijk, waardoor samenwerking met andere scholen in het voedingsgebied niet aan de orde is.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de overige reguliere basisscholen binnen Plein013?*

Samenwerking op het niveau van Plein 013 is minimaal, wel wordt het IB netwerk bezocht en worden er van de diensten van Plein 013 gebruik gemaakt.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen binnen het eigen schoolbestuur?*

De samenwerking binnen het bestuur van SKOTZO is groeiende. Er is een IB netwerk, RT netwerk en een ICT netwerk. Verder is er geregeld afstemming met elkaar via het DB.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de centrale diensten van Plein013?*

Met de centrale diensten wordt naar behoefte samengewerkt, zoals met de consulent die via Plein 013 op de school functioneert en met Steunpunt Hoogbegaafdheid, Taalhulp en met Intermezzo. Verder maakt Armhoefse Akker gebruik van het Kurzweil-netwerk en het JRK-netwerk.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de voor- en vroegschoolse instellingen, en met het voortgezet onderwijs?*

Deze samenwerking is nog aan het opstarten, er wordt nagedacht over een systematiek voor de overdracht naar groep 1.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de scholen voor sbo en so?*

Deze samenwerking vindt naar behoefte plaats en het aantal verwijzingen is de laatste 4 jaren nihil, namelijk 2 SBO verwijzingen.

Afsluitende opmerkingen:

Armhoefse Akker is een school die zich rustig ontwikkelt. Vooral wanneer de leerlingenpopulatie bepaalde ondersteuningsbehoeftes heeft zet de school zich volledig in om aan deze behoeftes te voldoen. Dit is de reden waarom er ondersteuningsgroepen zijn opgestart. Dit wordt door de ondersteuningsmiddelen vanuit Plein 013 mogelijk gemaakt.

Verder geeft de school nog op een redelijk traditionele manier haar onderwijs, dit is ook de wens van de ouders. Armhoefse Akker heeft het imago van een degelijke traditionele school die de moderne technologie graag benut met behoud van haar eigen mening over goed onderwijs.